



พิมพ์ครั้งที่

ପ୍ରକାଶକ ନାମ / ପତ୍ରିକା

## สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ๔๕๐๐๐

ଟେ କୁମାର୍ପିଣ୍ଡି ୨୫୫

เรื่อง โรคคอตีบ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัด ทุกโรง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารโรคคือติบ โรคติดต่อตัวร้าย ป้องกันได้ด้วยวัคซีน

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย กระทรวงสาธารณสุข พบร่างไข้เมืองนี้มีการระบาดของโรคคอตีบภาคอีสานและภาคเหนือ ตอนล่าง มีแนวโน้มจะขยายไปยังจังหวัดอื่นๆ พบร่างไข้ใหญ่และเด็กที่ได้รับวัคซีนไม่ครบถ้วน โดยในกลุ่มผู้ใหญ่ ส่วนมากมีอายุระหว่าง ๒๐-๕๐ ปี ซึ่งพบว่าประชาชนกลุ่มนี้มีระดับภูมิต้านทานโรคคอตีบต่ำที่สุด เนื่องจาก เป็นกลุ่มที่เกิดก่อน พ.ศ.๒๕๖๐ ซึ่งเป็นปีที่ประเทศไทยเริ่มใช้แผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคในเด็กระดับชาติ จึงยังไม่เคยได้รับวัคซีนชนิดนี้ มีความเสี่ยงติดเชื้อและป่วยเป็นโรคคอตีบได้สูง การฉีดวัคซีนเป็นการป้องกัน โรคติดต่อที่ได้ผลที่สุด สำหรับโรคคอตีบ (Diphtheria) เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย เป็นโรคติดเชื้อทางเดินหายใจ เนียบทพัน เชื้อจะอยู่ในโพรงจมูกในลำคอผู้ป่วย ติดต่อ กันง่ายทางใจจาม ส่วนใหญ่ประชาชนยังเข้าใจผิดว่า เกิดขึ้นเฉพาะในเด็ก ซึ่งโรคนี้เกิดได้ทั้งผู้ใหญ่และเด็กที่ไม่มีภูมิต้านทานโรค อาการป่วยคือมีไข้ พิษของเชื้อจะ ทำลายกล้ามเนื้อหัวใจและเส้นประสาทส่วนปลาย ทำให้ลำคออักเสบและมีแผลในลำคอ ในรายที่รุนแรงจะทำ ให้ทางเดินหายใจตีบตันอาจเสียชีวิตได้

กระทรวงสาธารณสุข จัดโครงการรณรงค์ฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอตีบให้ประชาชนในกลุ่มผู้ใหญ่ อายุ ๒๐ – ๕๐ ปี หรือผู้ที่เกิดในเดือนมกราคม ๒๕๐๘ – ธันวาคม ๒๕๓๙ ทั่วประเทศฟรี (รวมทั้งคนต่างด้าว) เพื่อเร่งรัดและวัดКАความครอบคลุมวัคซีนให้ประชาชนให้สูงเพียงพอที่จะป้องกันโรคติดต่อที่ป้องกันได้ด้วย วัคซีนและเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ รายละเอียดเรื่องโรคคอตีบดังแนบ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร จังหวัดราชสันต์ให้ข้าราชการและบุคลากรในสังกัดทราบและไปรับการนิเทศทัชชินป้องกันโรคทอติบพริทที่สถานพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ใกล้บ้านในเวลาราชการ และแจ้งให้สถานศึกษาทราบ เพื่อเตรียมการป้องกันและให้ความรู้กับนักเรียนเพื่อบอกกล่าวผู้ปกครองไปรับการฉีดวัคซีนฯ หากมีข้อสงสัย ติดต่อสอบถามได้ที่ กรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุข หรือเว็บไซต์ กรมควบคุมโรค

## จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

## ขอแสดงความนับถือ

## กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา โทร. ๐๔๒ ๖๑๗๐๕๓๒/โทรสาร ๐๔๒ ๖๑๗๐๒๘๙

## โรคคอตีบ โรคติดต่อตัวร้าย ป้องกันได้ด้วยวัคซีน

### โรคคอตีบ เกิดจากอะไร

โรคคอตีบ เรียกชื่อภาษาอังกฤษว่า ดิพทีเรีย (Diphtheriae) เป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันของระบบทางเดินหายใจ เกิดจากการติดเชื้อคอตีบ ซึ่งเป็นเชื้อแบคทีเรียชนิดหนึ่ง ชื่อ โครินแบคทีเรียม ดิพทีเรีย (Corynebacterium diphtheriae) ติดต่อโดยทางเสมหะ น้ำมูก น้ำลาย เช่น การจามหรือไอ หรือการใช้ภาษาขณะ ข้าวของเครื่องใช้ร่วมกับผู้ป่วยจำนวนมากในแหล่งชุมชน หรือสถานที่แออัด เช่น สถานเลี้ยงเด็ก โรคนี้มีระยะฟักตัวเพียงแค่ ๑ - ๗ วันเท่านั้น ซึ่งผู้ป่วยจะแพร่เชื้อได้ตั้งแต่เริ่มป่วย โดยทั่วไปอาจจะแพร่เชื้ออยู่ได้นาน ๒ สัปดาห์ อาจมีบางรายแพร่เชื้อได้นานถึง ๖ เดือน

### ใครคือกลุ่มเสี่ยง

โรคคอตีบ ส่วนมากจะพบในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๐ ปี แต่จะไม่พบในเด็กที่อายุต่ำกว่า ๖ เดือน เพราะเด็กยังมีภูมิคุ้มกันจากแม่อยู่ อย่างไรก็ตามเด็กที่อายุมากกว่า ๑๕ ปีจนถึงวัยผู้ใหญ่ก็สามารถพับผู้ป่วยได้ เพราะอาจไม่ได้ฉีดวัคซีนกระตุนภูมิคุ้มกัน หรืออาจไม่เคยได้รับการฉีดวัคซีนป้องกัน

หลังจากเกิดการติดเชื้อ ผู้ป่วยจะมีไข้สูง แต่ไม่เกิน ๓๙ องศา ตัวร้อนรุ่มๆ หนาเวสัน รู้สึกเหมือนเป็นหวัด เจ็บคอ ไอเสียงแหบกลืนอาหารลำบาก จางนั้นจะมีอาการหายใจลำบาก หอบ ชีพจรเต้นเร็ว หากตรวจบริเวณผนังด้านหลังของคอจะพบแผ่นเยื่อสีเหลืองปนเทา ซึ่งคุคล้ายเศษสักประติดอยู่บนท่อนชิล คอหอย กล่องเสียง และลิ้นไก่ ถ้าใช้ช้อนเขยี่ยแรงๆ แผ่นเยื่อดังกล่าวจะหลุดออกมายได้ แต่จะมีเลือดออกมาด้วยอย่างไรก็ตามในรายที่รุนแรง โรคคอตีบอาจทำให้เกิดการสูญเสียถึงชีวิตได้เลย เพราะมันจะทำให้ทางเดินหายใจตันจนหายใจไม่ออก และนอกจากไปอุดตันทางเดินหายใจแล้ว เชื้อโรคจากคอและหลอดลมจะปล่อยพิษออกมาในกระแสเลือด เข้าสู่กล้ามเนื้อหัวใจและประสาทส่วนปลาย อาจทำให้เกิดอาการแทรกซ้อนอย่าง “โรคกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ” “ประสาทอักเสบ” หรือโรคอัมพาตเนื่องจากพิษทางประสาทจนเสียชีวิต

ทั้งนี้ คนไข้หลายรายเสียชีวิต เพราะอาการหัวใจอักเสบ โดยที่ไม่มีการอุดตันของทางเดินหายใจ ซึ่งผู้ป่วยที่หัวใจอักเสบจะมีอาการอ่อนเพลีย กินอาหารไม่ได้ อาเจียน หน้าชีด ชีพจรเบา เต้นเร็วเสียงหัวใจเบามาก หากเส้นประสาทหัวใจถูกทำลายจะทำให้เส้นเลือดสูบฉีดไม่เพียงพอ ส่งผลให้หัวใจวายในที่สุด

### การวินิจฉัยโรค

แพทย์จะตรวจดูอาการของผู้ป่วยว่ามีอาการบ่งบอกว่าเป็นโรคคอตีบหรือไม่ เช่น ไอเสียงก้องเจ็บคอ ตรวจพบแผ่นเยื่อในลำคอ บริเวณท่อนชิล และลิ้นไก่ มีอาการของทางเดินหายใจตืบตัน นอกจากนี้แพทย์อาจจะทำการเพาะเชื้อด้วย เพื่อตรวจสอบให้แน่ใจ

### การรักษาโรคคอตีบ

แม้จะเป็นโรคติดต่อที่ดูน่ากลัว แต่ก็สามารถรักษาให้หายได้หากมาพบแพทย์โดยเร็วไม่ปล่อยให้อาการหนัก โดยแพทย์จะให้ยาปฏิชีวนะซึ่งตัวที่ใช้ได้ผลดีก็คือ เพนนิซิลลิน ต้องทานเป็นเวลา ๑๕ วัน พร้อมกับให้ยาต้านสารพิษ Diphtheria antitoxin โดยเร็วที่สุด เพื่อให้ไปถังทุธิของพิษ ก่อนที่พิษจะไปจับกับเนื้อเยื่อ และนอกจากนี้ หากไครเคยฉีดวัคซีนคอตีบมาแล้ว 医師อาจจะฉีดกระตุนให้ร่างกายมีภูมิคุ้มกันต้านทานโรค ทั้งนี้ เด็กที่เป็นโรคคอตีบจะต้องพักเต็มท้องยันน้อย ๒ - ๓ สัปดาห์ เพื่อป้องกันโรคแทรกซ้อนทางหัวใจ ซึ่งมักจะเกิดขึ้นในปลายสัปดาห์ที่ ๒ อย่างไรก็ตาม หากปล่อยไว้นานจนผู้ป่วยเป็นหักถังขั้นทางเดินหายใจอุดตัน แพทย์จะเจาะคอให้ หรือใช้เครื่องช่วยหายใจ และให้ออกซิเจน พร้อมกับดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันอาการแทรกซ้อนทางหัวใจ โดยอาจต้องพักรักษาตัวประมาณ ๑ เดือน แต่หากมีอาการแทรกซ้อน เช่น กล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ เส้นประสาทอักเสบ และปอดบวมเกิดขึ้นแล้ว แพทย์ก็จะรักษาตามอาการต่อไป

## การป้องกัน

โรคคอตีบ เป็นโรคที่ติดต่อ กันได้ผ่านการสัมผัส และการหายใจ ดังนั้น เราควรป้องกันได้ดังนี้

๑. แยกผู้ป่วยโรคคอตีบออกจากผู้อื่นอย่างน้อย ๓ สัปดาห์ หลังเริ่มมีอาการ หรือตรวจเพาะเชื้อไม่พบเชื้อแล้ว ๒ ครั้ง เพราะผู้ป่วยจะมีเชื้อดังกล่าวอยู่ในจมูก ลำคอ ประมาณ ๒ – ๓ สัปดาห์ ดังนั้น จึงต้องแยกออกจากผู้อื่นเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อ ทั้งนี้ ผู้ป่วยที่หายจากโรคคอตีบแล้วอาจไม่มีภูมิคุ้มกันโรคเกิดขึ้น เเต้มที่ จึงอาจเป็นโรคคอตีบซ้ำอีกด้วย ดังนั้นจึงต้องให้วัคซีนป้องกันโรคแก่ผู้ป่วยที่หายแล้วทุกคน

๒. สำหรับผู้ที่ใกล้ชิดผู้ป่วยถือเป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะติดโรคได้สูง หากไม่มีภูมิคุ้มกันโรค ดังนั้น ผู้ใกล้ชิดก็ควรไปพบแพทย์ด้วย โดยแพทย์อาจจะให้ยาปฏิชีวนะมาทานป้องกันก่อน หรือฉีดยาให้มีภูมิคุ้มกัน แม้จะไม่มีอาการป่วยก็ตาม ทั้งนี้ ควรดูแลตัวเองให้มีสุขภาพแข็งแรง อย่าสัมผัสหรือใกล้ตัวผู้ป่วย อย่าใช้ข้าวของเครื่องใช้ร่วมกัน รวมทั้งใช้หน้ากากอนามัยมาปิดปากปิดจมูกเพื่อป้องกันการติดเชื้อและแพร่ระบาด

๓. ในเด็กทั่วไป วิธีป้องกันโรคคอตีบที่ดีที่สุดก็คือ การฉีดวัคซีนโรคคอตีบ เพื่อให้ร่างกายสร้างภูมิคุ้มกันขึ้นมา ซึ่งจะได้ผลดีในเด็กเล็ก

## วัคซีนโรคคอตีบ

เมื่อไม่久 ago ให้โรคคอตีบมาคุกคามสุขภาพ พ่อแม่ผู้ปกครองต้องอย่าลืมนำลูกหลานไปฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ ซึ่งรวมอยู่ในเข็มเดียวกับวัคซีนป้องกันไข้กรูนและบาดทะยัก สำหรับวัคซีนนี้สักดิมาจากพิษของเชื้อคอตีบเอง โดยสามารถฉีดได้ในเด็กตั้งแต่อายุ ๒ – ๓ เดือนขึ้นไป ต้องฉีดให้ครบ ๕ เข็มเป็นระยะๆ คือ

- เข็มที่ ๑ ฉีดตอนอายุประมาณ ๒ เดือน
- เข็มที่ ๒ ฉีดตอนอายุประมาณ ๔ เดือน
- เข็มที่ ๓ ฉีดตอนอายุประมาณ ๖ เดือน
- เข็มที่ ๔ ฉีดตอนอายุประมาณ ๑๘ เดือน
- เข็มที่ ๕ ฉีดตอนอายุประมาณ ๔ - ๖ ปี

จากนั้น ฉีดกระตุ้นอีกรัง เมื่ออายุประมาณ ๑๖ - ๑๖ ปี เช่นวัคซีนคอตีบ และบาดทะยัก โดยสามารถฉีดได้ฟรีตามสถานอนามัย ศูนย์บริการสาธารณสุขและโรงพยาบาลของรัฐทุกแห่ง อย่างไรก็ตาม บางคนอาจได้รับปฏิกริยาหลังการฉีดวัคซีน เช่น อาจมีไข้ ปวดบวมแดงเฉพาะที่ ซึ่งอาการดังกล่าวจะเกิดขึ้นภายใน ๔ ชั่วโมง ภายหลังได้รับวัคซีน ทั้งนี้หากเด็กมีอาการดังกล่าว คุณพ่อคุณแม่ก็สามารถเช็คตัวและให้ยาลดไข้ลูกได้รวมทั้งประคบเริণที่ฉีดด้วยน้ำอุ่น เพื่อลดอาการบวมแดงร้อนเฉพาะที่ และยังสามารถอาบน้ำ พอกสูญเสียตามปกติ นอกจากริน ใบวายผู้ใหญ่ก็เป็นกลุ่มที่มีโอกาสเป็นโรคคอตีบได้เช่นกัน โดยเฉพาะผู้ที่มีอายุระหว่าง ๒๐ - ๕๐ ปี เป็นกลุ่มที่มีระดับภูมิต้านทานโรคคอตีบต่ำที่สุด เนื่องจากเป็นกลุ่มที่เกิดก่อน พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งเป็นปีที่ประเทศไทยเริ่มใช้แผนงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคในเด็กในระดับชาติ จึงยังไม่เคยได้รับวัคซีนชนิดนี้ ทำให้มีความเสี่ยงติดเชื้อและป่วยเป็นโรคคอตีบได้สูง จึงควรฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอตีบไว้เช่นกัน

สม.ชี้ผู้ในกลุ่ม 20-50 ปี เสี่ยงป่วย “โรคจอตืบ” ранเร็ว ดีดวัคซีนป้องกันฟรี เฉลี่มพระเกียรติสมเด็จพระเทพฯ

กระทรวงสาธารณสุข จัดโครงการรณรงค์ฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอตีบให้ประชาชนอายุ 20 - 50 ปี 28 ล้านคนทั่วประเทศพร้อมกับการเฝ้าระวังไข้หวัดใหญ่ในช่วงเดือนเมษายน 2558 เนื่องจากมีผู้ติดเชื้อไข้หวัดใหญ่ในประเทศฯ จำนวน 2 ราย คาดว่าจะมีผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จึงได้ดำเนินการฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอตีบให้กับประชาชนที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ จำนวน 28 ล้านคน คาดว่าจะสามารถลดจำนวนผู้ติดเชื้อไข้หวัดใหญ่ลงได้ 70% ภายในเดือนเมษายน 2558

วันนี้ (15 มกราคม 2558) ที่โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเนตรศรี จ.พิษณุโลก ศาสตราจารย์ นายแพทย์ธีระชัย รัชตะนันทน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานเปิดการประชุม “ก้าวอ่อน...คนไทยป้องกันคอตีบได้ ด้วยวัคซีน” ในโครงการรณรงค์ให้วัคซีนป้องกันโรคคอตีบในกลุ่มอายุ 20 - 50 ปี เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมาร ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ 2 เมษายน 2558 และเป็นของขวัญปีใหม่ 2558 แก่ประชาชนไทย ซึ่งที่ จ.พิษณุโลกมีประชากรอายุ 20 - 50 ปีอยู่ในปีหนึ่งเท่านั้น ประมาณ 20,000 คน ศ.นายแพทย์ธีระชัย กล่าวว่า ในปี 2558 มี ๔ ภารกิจหลัก คือ ๑. สำรวจความต้องการวัคซีนป้องกันโรคคอตีบในประเทศไทย ๒. ดำเนินการผลิตวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ ๓. จัดทำแผนการดำเนินการและสนับสนุนการดำเนินการ ๔. ประเมินผลการดำเนินการ

วัฒนธรรมที่ใช้คิดครั้งนี้เป็นวัสดุซึ่งป้องกันไม่ให้ความร้อนเข้ามายังหัวใจและศีรษะ ไม่สามารถนำความร้อนที่เกิดขึ้นไปสู่หัวใจได้ จึงช่วยลดอุณหภูมิหัวใจและลดอุณหภูมิทั่ว身上 ทำให้ร่างกายหายใจอย่างลึกและช้าลง จึงช่วยให้หัวใจและสมองทำงานได้ดีขึ้น รวมถึงช่วยให้ร่างกายต้านทานเชื้อโรคและลดการอักเสบลง

ทางด้านนายแพทริคไสวภู เมฆชน อธินศักดิ์ กรรมความคุณ โกรก กล่าวว่า การที่คุณวิจิตรชัยเป็นผู้ริบบทนี้ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ควรจะมีการจัดทำให้เป็นไปได้ แต่ในส่วนของเรื่องราวที่เขียนขึ้นมา ไม่ได้เป็นเรื่องราวที่น่าสนใจเท่าไรนัก แต่เป็นเรื่องราวที่น่าสนใจมากกว่า

\*\*\*\*\* 15 มกราคม 2558

แหล่งข่าวโดย » สำนักสารนิเทศ  
[นกราช พฤหัสบดี 15, พ.ศ 2558 14:10:47]

મીંગપાત્ર